

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 159. An & qualiter Papa alienare possit ecclesiasticas.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

transferre in aliud, ut videre est apud Rodriq. *qq. reg. tom. 2. q. 125. a. 9.* & Peyrin. *tom. 1. privileg. Minor. in Constit. Julii II. n. 76.* utpote cessantia quoad hoc propter decretum S. Cong. dum in eo revocantur omnia privilegia regularium in ordine ad alienationes dictorum bonorum faciendas, ait Delb. *c. 17. du. 3. num. 12.* In specie autem, etsi Episcopus sine licentia Papæ ex justa causa tamen cum consensu Capituli transferre possit corpus seu reliquias sanctorum de ecclesia una in aliam; id tamen licite facere nequit, & fortè nec validè sine justa causa; quia est species alienationis, ut ait Fagn. *in c. ex eo. de reliq. & venerat. SS. num. 32.* Sed de hoc paulò post, ubi de rebus, quæ alienari possunt vel non possunt.

Quæst. 156. An & qualiter compromisso super rebus Ecclesiæ contineat alienationem prohibitam?

Resp. Compromissum tale sine solennitate juris fieri nequit; cum ex eo sequi possit alienatio seu translatio rei aut possessionis illius in alium. Wiestn. *b. t. num. 4.* ex ea ratione, quòd, qui de re liberè disponere, eamque alienare nequit, etiam super ea compromittere nequit, ut Abb. *in c. dilecti. de arb. cum communi.*

Quæst. 157. An in concessione per precarium, vel ad beneplacitum Ecclesiæ rei immobilis vel mobilis pretiosæ servande sint solennitates juris?

Resp. Cum Delb. *c. 18. du. 19.* citante Riccium *decis. 68. n. 74.* affirmativè, eò quòd per talem concessionem verè jus in rem transferatur in alium, & sic fit verè alienatio. Secus, si concedatur solus usus seu sola commoditas ad breve tempus, ita ut nullum dominium, nec directum nec utile transferatur. Quod ex eo confirmatur, quòd aliàs non possent sine incurfione censuræ aliarumque pœnarum. *Extrav. ambrosiæ.* commodari lampades, calices aliaque mobilia pretiosa ecclesiæ, quod est absurdum & contra praxin.

Quæst. 158. An & qualiter per unionem Ecclesiæ vel beneficii unius cum alio contingat alienatio, eaque solennitates juris requirant?

1. **R**esp. primò: unionem hujusmodi habere & esse speciem alienationis, conveniunt ferè AA. Rebuff. *in pr. benef. in reg. Cancell. 21. de unionib. gl. 11. num. 2.* Laym. *in disp. de reb. eccl. alien. thes. 3.* Pirh. *b. t. num. 7.* Delb. *c. 17. du. 13. n. 7.* juxta *c. tua. de his que sunt à Prælat. c. pastoralis. de donat.*

2. **R**esp. secundò: non potest fieri ab Episcopo sine solennitate juris. Quarant. *v. alienatio, num. 35.* & alii apud illum Delb. *l. c.* & nequidem adhibitis etiam solennitatibus unire ea sua aut Capitulari mensa, non obstante etiam in contrarium consuetudine immemoriali ut dictum *ad iii. 11.* Qualiter verò inter ceteras ab Episcopo aut etiam Legato Apostolico in facienda hac unione necessario requirendus consensus Capituli Cathedralis, & qualiter is ab eo præstandus, dictum quoque *ad iii. de his que sunt à Prælat.* Præter quem consensum inter solennitates has numeratur consensus illius Prælati vel Superioris, cui ecclesia unienda est subjecta, Gl. *in*

clem. 2. b. t. v. Rector; non tamen Rectoris ecclesiæ seu possessoris beneficii uniendo. *c. consultacionibus. de donat. Gl. cit. v. vocatus,* utpote cui nullum per hoc præjudicium creatur; cum non obstante unionem, ipse retineat ecclesiam vel beneficium, unioque effectum habitura non sit, nisi post mortem aut amissionem illius. Azor. *p. 2. l. 6. c. 28. q. 12.* Sanch. *l. 7. mor. c. 29. n. 171.* Barbof. *in collect. ad cit. clem. 2. num. 2.* Item requiritur vocatio collatoris beneficii uniendo; quia huic fit præjudicium, saltem in potestate providendi beneficium unitum. Abb. *in cit. clem. n. 5.* & si est patronatum, etiam patroni contentus, si est laicus. *cu. c. pastoralis.* Rebuff. *l. c. à n. 6.* Azor. *l. c. Pirh. b. t. num. 8.* Item, ut Episcopus, etiam cum consensu sui Capituli, uniat partem aliquam decimarum aliorumve reddituum alicujus ecclesiæ Parochialis vacantis alteri ecclesiæ vel præbendæ, requiritur insuper, ut illi ecclesiæ vacanti constituatur Curator vel Defensor, qui vicem Rectoris suppleat juxta *c. 1. b. t. in 6.* qui tamen non requiritur, dum Episcopus totam ecclesiam vacantem unit alteri juxta *clem. 2. b. t. disparitatem* hujus hanc assignat Gl. *incit. clem. v. defensor.* quòd per unionem totius ecclesiæ vacantis nulli fiat præjudicium; per unionem verò partium bonorum ecclesiæ vacantis magnum fiat præjudicium Rectori futuro, utpote cujus sustentatio per hoc minuitur. Barbof. *l. c. n. 13. & 14.* Pirh. *l. c.* De cætero ipse etiam Papaliter beneficia quæcunque unire possit ex causâ iustâ sine ullis aliis solennitatibus; cum plenissimam habeat in beneficalibus potestatem. *c. 2. de præbendis.* non solet tamen id facere, nisi priùs requisito consensu Episcopi seu Ordinarii & Capituli Cathedralis, vocatisque eis, quorum interest; cum non solear juribus ecclesiarum derogare, & alienationes facere pro suo libitu. ita Pirh. *b. t. num. 9.* citato Laym. *ubi ante thes. 3.* Porro quod distulim hic de unionem beneficii, idem dicendum de dissolutione unionis & dismembratione ecclesiæ Parochialis, aut etiam reddituum illius alteriusve dignitatis, aut etiam suppressione de quo quoque vide dicta *ad iii. de his que sunt.*

Quæst. 159. An & qualiter Papa alienare possit res ecclesiasticas?

Resp. Certum est, Papam posse in casibus sibi licitis sine solennitatibus juris positivi res ecclesiasticas alienare tam Ecclesiæ Romanæ, quam aliarum ecclesiarum inferiorum eo ipso, quòd quacunque lege humana sit superior. Item non subdi illum pœnis ejusdem juris positivi; cum legislator non teneatur quo ad vim coactivam & punitivam legibus suis aut Prædecessorum suorum. Adeoque non obstante *can. non liceat 12. quæst. 2.* quod est Symachi Papæ; cujus varias interpretationes vide apud Wiestner. *b. t. num. 17.* solo tamen jure naturali & divino prohibetur facere alienationes inutiles bonorum ecclesiæ, cum eorum non sit dominus sed supremus administrator, non ad dissipandum, sed ad dispensandum à Christo constitutus, ut cum communi & recepta doctrina. D. Tho. *2. 2. quæst. 10. a. 1. ad 7.* Laym. *l. 3. tr. 4. c. 10. n. 11.* Delb. *de immunit. eccl. c. 17. du. 27. n. 3.* & seq. qui etiam *à n. 6.* alstruit teneri illum ex prævio aliquo facto distribuere & alienare non nisi juxta mentem fidelium ea relinquendum & donantium, ita ut, si contra illam sine rationabili causa res unius ecclesiæ in aliam ecclesiam aliumve pium utam, vel etiam beneficium ab uno beneficiario in alterum transferat, alienatio talis sit quidem valida, non justa. Sed quidquid sit de hoc,

hoc, juxta dictam communionem aliorum cum Navar. *in comment. de spol. clericor.* §. 2. & 3. num. 9. & §. 15. num. 4. & aliis tenent idem Laym. & Delb. *LL. cit.* Neque justam neque validam esse alienationem, quâ bona illa in usus profanos convertit. v. g. sine causa rationabili donando ea laicis. Unde etiam infert Delb. num. 9. Peccare illum contra justitiam in hoc casu, & teneri illum ad compensandum damnum Ecclesie, & eum, qui illa ab eo recipit, non fieri eorum dominum, uti etiam, quod Papa non habeat dominium cum plenitudine potestatis rerum Ecclesie, confirmatur ex eo, quod ea dicantur esse patrimonium Christi & bona Dei. *c. cum secundum, de preb. c. qui Christi.* 12. q. 2. Adeoque Christus & Deus sit eorum Dominus, non universalis, uti est ceterarum rerum, sed & particularis, quatenus ipsi specialiter offeruntur. Item ex eo, quod AA. aliqui sentiant, earum dominium esse penes congregationem fidelium, vel eorum ecclesiasticorum cujuscunque particularis ecclesie ex eo, quod bona illa alicujus Episcopatus dicantur de ejus patrimonio. *c. judicatum, dist. 99.* & dos talis ecclesie. Saepè etiam eorum dominium acquisitum tali ecclesie, non tantum per donationem, sed etiam per emptionem. Uti illud exinde esse penes ecclesiam, tenent Molin. *de just. tr. 2. d. 29. concl. 2.* Less. *de just. l. 2. cap. 4. du. 6.* Vafq. *de rebus eccl. c. 2. §. 1. du. 1.* & alii apud Delb. *l. c. num. 15.* qui nihilominus contrarium, nimirum, quod dominium eorum sit penes Papam, non omnino improbabiler sentiendū ait à Paris. *de refig. l. 2. q. 4. n. 39.* Redoan. *de spoliis. q. 1. num. 21.* Gonz. *ad reg. 8. concl. in proem. §. 1. num. 23.* & alii plurimis, quos citat. De cetero in alienatione rerum ecclesie facta à Papa in toto conscientie semper præsumendum adfuisse causam rationabilem & sufficientem, nisi evidenter constet oppositum; cum in dubio non præsumatur delictum commissum, Præsertim à Principe, & quidem ecclesiastico vices Dei gerente. ita Suar. *de censur. d. 41. f. 3.* Soro *de just. l. 7. q. 8. a. 7.* Sanch. *de matrim. l. 8. d. 17. n. 17.* quamvis id ipsum distinguat Delb. *l. c. du. 28. n. 4.* ita ut procedat, quando Papa alienat motu proprio & ex certa scientia, ut Redoan. *l. c. q. 3. §. 1. n. 10.* Sopran. apud Filiuc. *tr. 44. c. 3. n. 30.* qui tamen minus rectè, ut Delb. *n. 5.* addunt, id etiam locum habere, etiamsi alienatio fieret in præjudicium tertii; cum Papa nunquam præsumatur velle derogare juri alterius, nisi id exprimat, etiam in concessione cum clausula: *motu proprio.* Secus, verò, seu non præsumatur adesse causa sufficiens, dum alienat ad instantiam partis; eò quod impetrans potuerit decipisse Papam alligando causam justam falsò. Unde etiam in hoc secundo casu recipientem non tam facilè excusari ab obligatione restituendi, quam in primò, ait Delb. *n. 8.* qui etiam *n. 9.* & 10. addit, eum, cui confert Papa, seu qui recipit ab eo ex rebus ecclesiasticis ob futura merita, ad servandum modum seu conditionem, quam Papa in tali alienatione tacitè apposuisse præsumitur, & ex circumstantiis, in quibus positus Papa alienavit vel donavit, facilè conjicitur. V. g. ut ecclesia defendatur reficiantur templa, pauperes juventur &c. teneri ex justitia; & tali conditione non servata, non esse quidem ipso jure irritam, posse tamen revocari; uti etiam Papa ex justa causa factas à se vel prædecessoribus suis alienans ob justam causam revocare potest & irritare; ut Idem, *n. 11.* qualiter verò Pontifex etiam ex justa causa alienare donando, in feudando castra, dominia pertinentia ad Sedem Apostolicam ne-

R. P. Leur. Jur. Can. Lib. III.

queat, nisi priùs relaxet sibi, aut per alium, cui ad hoc facultatem dedit, ob justam causam juramentum, quo se in promotione sui ad Cardinalatum, ac dein iterum vacante Sede Apostolica, in conclavi, uti & in assumptione sui ad Pontificatum obtraxit ad non alienanda bona Ecclesie, consensumque suum ad hoc non præbendum, vide apud Delb. *l. c. num. 29.*

Quest. 160. Qualiter Prælati inferiores res Ecclesie alienare possint?

RESP. Prælati inferiores, etsi sint administratores tantum bonorum ecclesiarum sibi subjectarum, posse alienare res earum, etiam immobiles & mobiles pretiosas ex justa causa & adhibitis solemnitatibus extra dubium est. Possunt quoque sine solemnitatibus Prælati, etiam regulares ex fructibus bonorum monasterii facere pingues elemosynas. v. g. ut Delb. *c. 17. du. 1. n. 59.* decem modiorum tritici; cum fructu non comprehendantur neque Extrav. ambitiosa. Neque decreto S. Cong. accommodare; & hinc etiam poterit Prælatus, vel etiam beneficiarius fructus suæ Prælaturæ vel beneficii liberaliter cedere alteri, etiam pro tota vita sua; cum sic non transferat jus aliquod ad bona beneficii, sed solum se obliget personaliter ad dandum alteri, quod ex suo beneficio perceperit. Idem est de distributionibus. Delb. *c. 18. du. 2. n. 9.* vide dicta supra *q. antehanc. 7.* Item possunt Prælati ad tempus breve quæcunque & quantumcunque pretiosa ad usum tantum sine translatione domini etiam utilis, concedere, cum hæc non sit alienatio. Pluraque sunt alia, de quibus disponere eaque alienare possunt sine solemnitatibus, de quibus paulò post. De cetero res immobiles aut mobiles pretiosas, etiam cum causa sine solemnitatibus (quod secundum etsi in textibus juris non exprimitur, subintelligendum tamen, ut Pirh. *h. t. n. 11.*) alienare sub quacunque alienationis specie utroque jure sub gravibus pœnis prohibetur. & jure quidem civili *L. jubemus. C. de SS. Eccles.* quæ constitutio Leonina restricta ad Ecclesiam Constantinopolitanam, dein à Justin. Imper. extensa ad quascunque ecclesias, monasteria locaque pia ubique terrarum, ut eorum res immobiles vendi, donari, commutari, aut quovis alio modo in quamcunque personam alienari nequirent. Quin latè *in c. Constit. Leonina* pœnæ incurrerentur, per *auth. hoc jus porrectum. C. eodem,* ut refertur. *c. 2. caus. 10. q. 2.* quæ demum, ut *in c. nulli. h. t.* approbata & canonizata, ut Abb. *ibid. n. ult.* & insuper usu seu consuetudine fori ecclesiastici observata, præter juris Imperialis, etiam juris ecclesiastici auctoritatem obtinuit. Jure verò Canonico. *c. 1. c. quidquid. c. sine exceptione. 12. q. 2. c. Apostolica. c. tua. de his que sunt à Prel. c. nulli. c. unico. h. t. in 6. clem. dudum eod. & maxime Extrav. ambitiosa* quibus juribus accessit Trid. *Sess. 22. c. 11.* & plures aliarum constitutiones Apostolicæ non clausæ in Corpore juris, puta Leonis X. quæ incipit. *ad audientiam.* Julii III. *cum sicut accepimus.* Pauli IV. *injunctum.* Pii V. *ad Romani.* ac denique jussu Urbani VIII. 7. Sept. 1624. per S. Cong. Concil. editum decretum, spectans specialiter monasteria, collegia, conventus, congregationes & domos religiosorum; & sic etiam specialiter prohibetur regularibus stabilia & mobilia pretiosa, quæ servando servari possunt, vendere, nequidem pro fabrica, vel ad effectum cœmendi census. Delb. *c. 17. du. 3. n. 11.* & DD. apud Barbol. *in collect. Bullar. v. stabilia.* Unde jam etiam vides, hanc prohibitionem antiquissimam ab ipsiſ Apostolorum temporibus deductam.

L 2

Arg.